

Joris van Severen, zijn persoon, zijn gedachten, zijn invloed, zijn werk, o.r.v. M. Cailliau, Jaarboek 4, Ieper, Studie- en Coördinatiecentrum Joris van Severen, 2000, 208 pp., ill., 950 BeF, ISBN 90-76057-04-4.

Dit vierde jaarboek telt weer verschillende bijdragen die de aandacht verdienen, ook van anderen dan de bewonderaars van de stichter en leider van het Verdinaso. Vooral steunend op het dagboek van Van Severen, beschrijft Daniël Vanacker diens groeiend antimilitarisme tijdens de Eerste Wereldoorlog, ook al werd hij een voorbeeldig officier. Blijkbaar waren het gebreken van het officierenkorps zelf, die samen met de taalkwestie en een oude katholieke traditie aan de basis lagen van het antimilitarisme van de frontbeweging.

Kurt Ravys geeft een uitvoerige ontleding van het tijdschrift *Ter Waarheid*, dat Van Severen uitgaf van 1921 tot 1924. Was het al dan niet een avant-garde blad? Het had vooral tijdens de eerste twee jaargangen een ruime belangstelling voor het nieuwe verruimde bewustzijn van de moderne mens. Dat uitte zich in direct contact met de vele stromingen van de artistieke avant-garde, in het multidisciplinair karakter van het tijdschrift en zijn internationalisme. Maar al in de loop van 1922 zou Van Severen zich op een aantal historische modellen richten en *“de alles ordenende en beheersende rooms-katholieke Waarheid”* naar voren schuiven.

Frederic van Waeyenberge belicht de relatie tussen de oud-activist en letterkundige Wies Moens en Van Severen. Nieuw hierin is dat hij, aan de hand van de briefwisseling tussen beiden in 1934, helder het verloop kan schetsen van de breuk ten gevolge van de Nieuwe Marsrichting die Van Severen toen insloeg. Dat hij de strijd tegen België opgaf, was voor Moens onverteerbaar.

Sam Van Clemen schetst de inzet van Jef van Bilsen in het Verdinaso, aan de hand van diens dagboek van 4 augustus 1940 tot 1 maart 1941. Dat brengt weer nieuwe gegevens aan over de scheuring in het Verdinaso in deze periode.

De bundel is heel keurig uitgegeven en geïllustreerd.

LODE WILS
GRAAF DE GRUNNELAAN 14, B-3001 HEVERLEE